

N:o 5.

Eesti-Ma Rahwa

Kalender,

ehk

Täht-Ramat

1779

Aasta peäle, pärrast meie

Jesanda Jeesuse Kristuse
Sündimist.

(Siin ühhes on ka trükkitud, Pastor Johann
Kristow Henkeli ramat, Jummalä surest teggu-
dest Innimeste heaks; Kaas Jäggo on jubba
walmis, ja is Koppikad maksab igga Jäggo kol-
kopandud, Eiina Trükkerii sees.

Tallinnas, trükkitud Lindworse kirjadega.

Pärrast sedda kallist Jhesusse Kristusse
sündimist on tänamo se 1779. aasta.

Pärrast ma-ilma lomist	5728
Pärrast Eutrerusse õige usso illes. mõtmist	262
Pärrast wanna katko	122
Pärrast sedda kui wäggi Pranburgi läks	100
Pärrast sedda kui Toompä pölland	55
Pärrast sedda sure nälja hakkatust	84
Pärrast teist katko	69
Pärrast mele armollisfema Kelsri ja Sure Praua K A T A R I N A sündimist	50
Pärrast sedda kui ta hakkand wallit- fema	17

Pühha: Päwa märk **S.**

Zoulo-ja Wastla päwa mahhel on 6
Räddalat ja 5 Päwat.

Märkide selletamine.

- Noor ku.
- ▷ Essimenne werendel.
- Täis ku
- ◁ Wilmne werendel.
- ✠ ✠ Hea aadrit lasta.
- Hea kappo lasta.
- ✠ Hea arstimisse rohto mõtta.
- ✠ Hea külwada ning istutada.
- Hea lapsi mõdrutada
- ✠ Sedda, mis pitkalliste peab fastwama.
- Hea puid raiuda hõne tarwis.
- └ Ahjo tarwis.
- p. pärrast.
- p. l. pärrast lounat.
- e. l. enne lounat.
- P. Pühha.

JAMUAKUS. Neäri. Ku.

Kristuss. Umberlei-
kam. Luc. 2, 21.

1 Neäri Pääw	Pehmet
2 Abel	
3 Set	Ilmat,
4 Enof	—
5 Metusolem	uddune
Jesus Egipthusse maal, Matt. 2.	
6 P. Pär. Neäri. 3. Kun. P.	7, minnule Suud.
7 Julianus	(39. p. l.
8 Errart	• ja
9 Peatus	• Lumme-
10 Paawli P.	• saddo
11 Emraim	• tulega.
12 Rein	—
Jesus 12 Aastat wanna, Luc. 2.	
13 1. P. p. 3. R. P.	
14 Welks	• 1, 28. p. l.
15 Timf	— Sel-
16 Kusbregt	— get

Neljas
Jäggo.

§. 166. Kui
Jsaak sai sõnud,
kutsus ta tedda
ueste, ja ütles:
Astu liggi mo
Poeg, ja anna
minnule Suud.
Jakob teggi
sedda julgeste,
sest ta olli oina
Kaela ümbert
ka karmaseks se-
ätud (§. 163.).
Jsaak tundis
siis temma Rieta
te maggusat
Haiso, ja ütles:
Wata, minno
Poja Hais on
ni

Sel Kuul on 31 Päwa.

17 Tõnnise P.	Ilmat,	ni maggus kui
18 Uffel	kange	ühhe Wilja:
19 Sara	— kulum	Wälja Hais,
Pulmad Kana Liinas, Joann. 2.		mis Jehowa on
20 2. P. p. 3. R. P. Wab. Seb.		õnnistand! Siis
21 Neto	• 5, 4. e. l.	õnnistas ta ted-
22 Winsent	+	da, ja ütles:
23 Potta	—	Dane andko
24 Timoteus	— kaunis	nüüd Jummal
25 Paawli ümb.	— kulum	sulle Laewa
26 Polikarpus	— lumme-	Kastest ja Wa
	— saddo	Rammust; ka
Wina: Mäest. Matt. 20.		paljo Wilja ja
27 9. P. e. Kr. Uleest.	•	wärsket Wina!
28 Karel	—	Rahwa-hulgad
29 Samuel	—	peawad sind te-
30 Adalgund	—	nima, ja paljo
31 Ann	—	Rahwas sind
		kummardama:
		olle

12 nel selle ku päwal touseb päike kello 8. ning
ühhe pole tundi, lähhab alla kello 3. ning ühhe pole
tundi. Pääw on pitk 7. tundi, ja ö 17. tundi.

FEbruarius Kuuinla - Ku.

1	P rrit	Müüd	olle sa omma
2	Küinla P.	on	Wendade Ja-
	Külwi : Mehhest, Luf. 8. 4.		sand e. f Wallit-
3	8 P. e. Kr. illest.		seja, ja so Emma
4	Beronika	✠. selget	Lapsed peawad
5	Agata	☉ I, 37. p.l.	sind kummarda-
6	Eto	ja	ma : ärranetud
7	Rikart	wägga	olgo, kes sind
8	Käspertina	✠ külmat	needwad, ja õn-
9	Salomon	. Ilmat	nistud olgo kes
	Kristuss. Kannatam. Luf. 18, 21.		sind õnnista-
10	Paasta P.	odata.	wad!
11	Kolastika	☉	6. 167. Men-
12	Wastla P.	☾ II. 4. p.l.	da Jakob sai
13	Eubla P.	Mende	omma Emma
14	Walentin	☾ järrel	Kawwalu se
15	Wauстина	Lumme	lääbi omma Je-
16	Juliana	saddo tule	salt sedda õn-
	Kristusse Riisatam. Matt. 4.		nistamist enne
17	P. Paastus	ja tuisoga.	sele ja omma
			Sugguwsale,
			mis Esawile
			pidi

Sel Kuul on 28 Päwa.

18	Rontordia	☾ Selge	pidi sama. Ag-
19	Simon Ap.	☉ Taew	ga se ei oland
20	Eugarius	☉ 4, 13. p.l.	paljas Jnni-
21	Jesaias	☾ fange	meste Ed ja Kou
22	Peetri P.	☉ külmat	sest siis Jummal
23	Serenus	☉ Ilmat.	olleks woinud
	Kananea Maesest, Matt. 15.		sedda Pettust
24	P. Paast. Maddise P.	☉	peagi lasta J-
25	Wiktorius	☉ Miisket	saati ees awwa-
26	Nestor	☉ uddused	likkaks sada, ja
27	Leander	☉ 4, 23. e. l.	nende ettemõt-
28	Iustus	☉ Päwat	minne tühjaks
			tehya, kui se
			temma

16 nel selle ku päwal touseb päike kello 7. lähkäh
 alla kello 5. päaw on 10, õ agga 14: tundi pitk.

1	Albinus	Selge	temma Taht-
2	Medea	Taew.	minne ei ollefs
Eest les kurratist waewat. Luk. 11.			
3	P. Paastus	Selger	olnud : Jum-
4	Adrian	✠ Pāwat	mal olli isse
5	Janus	kange	Rebekkale teada
6	Kottwrid	fulmat	annud, enne kui
7	Perpetua	● 4, 53. e. l.	need lapsed weel
8	Ciprian	✠	Ilmale sündi-
9	Pöör Pääw	Död.	sid, et se Su-
5000 Mehe sōdtmisses, Joann. 6. (s. 151.), se			
10	P. Paastus	Selle	pārrast pid di
11	Konstantin	✠ järrele	Rebekka Rou
12	Krekor	✠ udduset	nūd lōrda
13	Ernestus	niisket	minnema, et
14	Safarias	● 6, 32 e. l.	Jsaak teadmā-
15	Longinus	✠	ta sedda teggi,
16	Kert	Ilmat.	mis ta muido
Jus timwidega wiisat. Joann. 8.			
17	P. Paastus	Hommi	teinud, sest et ta
			Efawit

18	Willemina	✠ heitlik-	Efawit wāgga
19	Kabriel	✠ kut Ilmat.	lialt armastas.
20	Matrona	✠ Louna alal	
21	Pent	● 4, 2 e. l.	s. 168. Ja-
22	Kawael	✠ peāwa	kob sai agga om-
23	Elits	✠ paiste	ma Jēsa jurest
Kristusse sisse sōdtmiss. Matt. 21.			
24	P. Paastus	fulmat	wājalainud, siis
25	Paast M. P.	död,	tulli t e m m a
26	Emanuel	✠ selge	Wend Efaw
27	Kustaw	✠ taew.	omma Einn o-
28	Euur 4. P.	udduset	lastmissesf kojo
29	Euur Rede	● 10, 52. e. l.	walmistas sed-
30	Adonias	✠ niisket	da Roga, ja
Kristusse illestoumiss. Mark. 16.			
31	Esim. Pāhha	Ilmat.	wiis omma Jē-
			sale. Oh! kui
			wāgga ehmatas
			se wanna Jsaak,
			ja wārrises, kui
			ta

Tonel selle fu pāwal touseb pāike kello 6. lähhāb
alla kello 6. pāāw on 12. ja s 12. tundi pitk.

APRILS. Jürri ehf Mahla Ku.

1 Seine P.	Karjal. P.	ta nüüd se dige
2 Kolmas P.	Muist	Efawi Heält fu-
3 Berdinand	+ heitlikkut	lis! Ta ütles,
4 Ambros	Ilmat	kui Efaw sedda
5 Maksim.	● 5. 17 p. l.	Roga temmale
6 Rölestin	tule: ja	pakkus: ma ol-
Kinni pandud ukst, Joann. 20, 19.		
7 1 P. p. Ulest. P.		ien jo sõnud, ja
8 Viborius	Lumme-	sedda õnnis-
9 Bogislaus	* ring	tand, kes sedda
10 Leo	wahhel	Roga mulle on
11 Julius	Do, 41. p. l.	tonud, ja käl se-
12 Etsekel	Whma-	samma jääb ka
13 Cerwafius	saddoga	õnnistud!
Heast Karjatest, Joann. 10, 14.		
14 2 P. p. R. U. P. Künni P.		6. 169. Kui
15 Korin	Selge	Efaw sedda fu-
16 Rudolw	..	lis, hakkas ta
17 Hans	* Taew	nutma ja kisse-
18 Walerian	fülma	dama, wägga
		sure ja kibbea
		Kissendamisse-
		ga. Se Issa
		ütles: E o
		Wend

Sel Kuul on 30 Päwa.

19 Simon	● 4. 52. p. l.	Wend Jakob
20 Adolarus	* Tulega	on Karmalus:
Urrikesse aia parrast, Joann. 16.		sega tulnud, ja
21 3 P. parr. R. Ulest. P.		sinno Õnnistus:
22 Karisius	Lummi	se ärrawõtnud.
23 Jürri Pääw	ja	Efawi Meel jäi
24 Albert	whma-	wägga pahhaks,
25 Pinno + P.	saddo	ja ütles: Ta on
26 Eselias	8	mind nüüd jo
27 Rudolw	● 7. 11. p. l.	kahre Puhto
Krisenes ärraminneiss, Joann. 16		karmwalaste pet-
28 4 P. p. R. Ulest. P.		nud: mo essi-
29 Witalis	segga-	messe Eändi-
30 Wen. mund	.. rud	misse Digns
		wõtris ta ärra
		(6. 153.), ja
		nüüd

12 nel selle fu päwal touseb päilif pole tundi parrast kella ning lühkõh alla, pool tundi parrast kella 7. Pääw on pilt 15. ja õ 9. tundi.

MAJUS. Mäio. ehk Leht. Ku.

1	Wolbel P.	Willo,	nüüd on ta minu
2	Eule + P.	uddune	no Onnistusse
3	+ Leidminne	ja	ka ärrawõtnud.
4	Kottord	tuulne	Efs sa polle
Digest pallumisest, Joann. 16, 23.			minnule ühte
5	+ P. p. Kr. II. P.	o,	Onistamist weel
6	Domisilla	(37 e l.	is se ärranis
7	Tanislauß	Ilm,	hoidnud, mo
8	Job	wahherab	Jessa?
9	Guur + P.	Peäwa-	6. 160. Jsaak
10	Varnabas	paistmis-	wastas: Ma
11	Wiktoria	6 37 e l.	ollen tedda sinno
Nõmustajast, Joann. 15, 26.			Jesandaks ehk
12	6 P. p. Kr. II. est. P.		W allitseja ks
13	Liberatus	se ja	pannad, ja tem-
14	Sabina	wihmaga.	ma Wennad ol-
15	Sohwi	...	len ma temmale
16	Jodokus	Seggane	Sullaseks seäd-
17	Erik	ilm,	nud, ja Wilja ja
18	Nikander	felle	wärsket Wina
			temmale mur-
			retsenud; mis
			pean

Sel Kuul on 31 Päwa.

Pühast Wainust, Joann. 14, 23.		pean ma nüüd
19 4 Pühhi	● 6, 3. e. l.	ulle tegg-ma,
20 2 Pühha	järrel	mo Poeg? E
21 3 Pühha	on	saw hiles: on
22 Emilia	✠	sul siis agga se
23 Eduard	selget	üks ainus On-
24 Pendiks	Päwat	nistaminne? on-
25 Kristiana	✠ ja	nista mind ka
Jesús ja Nikodemus, Joann. 3.		mo Issa! Issaak
26 3 alno Jumm. P.		siis onnistasted-
27 Nert	✠ 10, 43. e. l.	da, ja sowis tem-
28 Willem	✠ mürri-	male ka paljo
29 Mart	taminne	head, agga üt-
30 Petronella	✠ oda-	les sedda seäl ju-
31 Wifand	ta.	res: Omma
		Wenda pead sa
		tenima; ommeti
		peab sesündima,
		et kui sa saad Woi-

8mal selle ku päwal touseb päike pole tundi
pärast kello 3. ning lähhab alla pole tundi pärast
kello 8. päaw on pirk 17. d agga 7. tundi.

1 Teobald	Soiad	§. 172. Ke
2 Heina Mar. P.	5, 56. p. l.	becka sai temma
3 Kornelius	Ilmat,	kurja Rou ussi
4 Ulrik	muist	našte teada; ta
5 Anselm	felge,	räkis sedda Ja
6 Hektor		kobbile ja ütles:
Wariseride	Digusest, Matt. 5.	Münd mo Poeg,
7 P. p. 3. a. 3. P.	muist	kule mo Sanna,
8 Erino	II, 9 e. l.	ja wõtta kätte,
9 Kilian	seggaste	ja pöggene ha-
10 Israel	Päwadega.	rami Liina, min-
11 Eleonora	Nende	no Wenna La-
12 Hindrik	järrel on	bani jure, ja jä
13 Marrette P.		senna ni kauaks,
4000 Mehhe	sõdimiss. Mark. 8.	kui so Wennal
14 7 P. p. 3. a. 3. P.	mürrista-	temma talline
15 Apostli Jagg	minne	Wihha saab
16 August	I, I. p. l.	mõdalainud, ja
17 Wessius	odata.	temma sedda
18 Rosina		saab ärraunnus-
		tanud, mis sa
		temmale olled
		teinud,

19 Ruwina	Selget	teinud, ja ma
20 Elias	fojad	tahhan siis jälle
Walle Prohmetidest,	Matt. 7. 15.	siina läkitada,
21 P. p. 3. a. 3. P.		ja sind lasta
22 Apollina	Ilmat	seält ärratua.
23 Karolina	wahheta-	§. 173. Oma
24 Klrsti	wad fange	Mehhe Isaacile
25 Jakobi P.	C 9, 30 e. l.	ei nimmetand
26 Anno	wihma	ta muud ühtegi
27 Marta	ja	sest üsjaft, kui
Üllekohtsest	Maja-piddaj. Luk. 16.	passus agga, et
28 9 P. p. 3. a. 3. P.		ta-piddi Jakob
29 Olowi P.	mürrista-	bit saatma oma
30 Wldon	misjega.	Emma Suggu-
31 Kermann		laste jure, enne
		sele seält Maest
		wõt

14 nel selle fu päwal touseb päike 3. werendel
 pärrast kello 2. ning läbbab alla werendel pärrast
 kello 7. päaw on pilt 14. ning üks pool, 6 agga 9
 ning üks pool tundi.

1	Petri Wang	● 32. e. l.	wõtma, seft Esa
2	Annbal	● Celget	wi Naesed ollid
3	Cleasar	● ja	temmal sureks
Jerusalemma ärrarikmiss. Euf. 19.			Melehaigus.
4	10 P. p. 3. a. J. P.		seks (J. 159.).
5	Judas	● willut	Ta ütles: Min-
6	Eugenius	● Ilmat.	nul on Luddi-
7	Tonatus	● Willo	mus ommast
8	Sirafus	● 0, 1 e. l.	Ellust. Hetti:
9	Romanus	● tuul,	Rahwa Lüttar-
10	Lauritse P.	● selle	de parrast: kui
Wariserist ja Eblnerist, Euf. 18.			Jakob ka Naes-
11	11 P. p. 3. a. J. P.		se wõttab sefin-
12	Herm	● järrel,	natse Ma Lüt-
13	Eusebius	● sojad	trist nisuggused,
14	Ello	● Pääwad	kui Esawi Naes-
15	Ruffi Mar.	● 4, 6. e. l.	sed on mis mo
16	Alaf	● ning	Ello siis maksab!
17	Onesimus	● uddused	Ilaak olli sega
			Rahbul, ja kut-
			sus Jakobbit.
			danistas terda-
			ueste,

Kurdist ja Releumast, Mark. 7.			ueste, ja ütles:
18	12 P. p. 3. a. J. P.		Ea ei pea mitte
19	Sebald	● dõd.	Naest wõtma
20	Rut	● Raunid	Ranaani: Ma
21	Wilibert	● pääwad	Lüttardeft, waid
22	Calens	● paudo	minne Mesopo-
23	Parfabas	● 5, 50. p. l.	tamia: Male,
24	Perell P.	● Ilm	omma Emma
Preestrist ja Lewitist, Euf. 10.			Jessa Petueli
25	13 P. p. 3. a. J. P.		Kotta (J. 141.),
26	Areneus	● mahhetab	ja wõtta ennese-
27	Alufustrin	● tule so:	le sealt Naest
28	Perent	● tule- ja	omma Emma
29	Joan. Euf.	● wihma-	We na Labani
30	Benjamin	● 8, 59. e. l.	Lütrist. Nenda
31	Reb. Euf.	● ga.	Ilaak satis Ja-
			kobbit minne-
			ma

anel selle ku pääwal tõuseb päike 3. werendel
parrast kello 4 ning lahub alla, werendel parrast
kello 7 pääw on piff 14. ning üks pool, 8 agga
9. ning üks pool tuadi.

SEPTEMBER. Suggise: ehf Mihkli: Ku.

Kümnest Piddalisõbbis, Luf. 17.

1	14 P. p. 3. a. J. P.	
2	Elisa	Pilmene
3	Reinard	uddune
4	Moses	⋯ Taem,
5	Mangnus	foe
6	Kai	D 4, 31. p. l.
7	Regina	L ning

Mammonast. Matt. 6, 24.

8	15 P. p. 3. a. J. P.	
9	Abigaël	wahhel
10	Eobald	Wihm
11	Cirus	✠ wahhel
12	Pöör: Pääm	felge.
13	Amatus	→ Selle
14	Ullendam.	● 6, 52. p. l.

Maini Liina surnust, Luf. 7.

15	16 P. p. 3. a. J. P.	
16	Einemia	✠ jörrel
17	Eltus	● willo

ma ja Jakob,
läks Beersabast
ärä ja hakkas
sedda fanget
Leed kaima Ha-
rani-Liina pole
(S. 139.).

S. 174. Kui
Esaw näggi, et
ta kurri Mou-
tühjaks läks, se
läbbi, et Jakob
sai ärralainud;
ja moistis, et
Kanaani: Ma
Lütrid temma
Jessa ja Emma
Melefi ni pah-
had ollid, siis ta
arwas sega om-
ma Patto pišut
woitwa parran-
dada,

Sel Kuul on 30 Päwa.

18	Berner	ja
19	Wausrus	fange
10	Tõnns	→
21	Matt. V.	tuul

Wee: tõbbisest, Luf. 14.

22	17 P. p. 3. a. J. P. Cr. o. e. l.	
23	Osea	Müüd
24	Kleomas	akka-
25	Harald	→ mad
26	Adolw	kulmat
27	Tetel	⋯ ööd
28	Wentfel	● 7, 14. p. l.

Euremast Käsust, Matt. 24.

29	18 P. p. 3. a. P. Mihkli P.	
30	Hironimus	tulla.

dada, ja omma
Wannemid me-
litada, et ta läks
Abraami Poja
Jismaeli jure
(S. 111.), ja
wõttis Jismaeli
Lüttar, Mah-
halat Minni,
omma endiste
Maeste kõrwa
ennefe Maeseks.

S. 175. Se
on nüüd disti:
Jnnimestel käl
immellanne kuul-
da

12 nel selle ku päwal touseb päike kello 6. ning
lähhab alla kello 6. päaw on pitk 12. ning ö ka
12. tundi.

ORDEN. Wina-ehf Roja-Ru.

1 Wolrad	Daem	da ja lügeda,
2 Jairus	on	et üks Mees ni
3 Wolmer	— pilmes,	mitto Raest on
4 Prants	u du.	rodtud, ja ei
5 Wides	sed	sinni ka Jum-
Almandus	—	mala esimesse
6 19 P. p. 3. a. J. P.	—	Seadus sega
7 Rustaw	— (57. e. l.)	mitte ühte, sest
8 Eonius	mitte	et Jummal A.
9 Tomatia	roppud	damale esimes-
10 Wurfart	Almat.	sest Algmisest
11 Angelus	—	üks ainus Rae-
12 Mai	— Range	te temma Kälje
Pulma Ridesst,	—	Kunst on lohud
13 20 P. p. 3. a. J. P.	—	(d. 12.); agga
14 Kalistus	— 8, 12. e. l.	se Prunk olli
15 edro	—	rousnud seal
16 Kallus	—	hemiko, pool
17 Wlop	—	Made sees jo
18 Eulas	—	enne Abraami
	—	Ello, Mega (d.
	—	10.), ja pru-
	—	gitak.

Sel Kuul on 31 Päwa

19 Eutsius	—	Segga-	gitakse seal weel
Runninga Mehhe-	Poiaft,	Joan. 4.	tännapääw 2 ü-
20 21 P. p. 3. a. J. P.	tud	—	ti-Rahwa ja mu
21 Ursel	—	7, 48. e. l.	Paggana, üsso
22 Sewerin	—	—	Rahwa seas, et
23 Salome	—	—	üks Mees ni
24 Wlorentin	—	—	paljo Raest ro-
25 Kristian	—	—	tab, kui ta jouab
26 Amandus	—	—	toita. Agga
	—	—	Algmisest ep
	—	—	olle se mitte nen-
	—	—	ga olnud, ütleb
	—	—	Jesús meie On-
	—	—	nisteggia,
	—	—	Matt. 19. 8.
	—	—	6. 176. Ja,
	—	—	kob olli hakka-
	—	—	nud

16 nel selle ku päwal touseb-päike pole tundi
pärast kello 7. ning läbbab alla pole tundi pärast
kello 5. päaw on pikk 9. d. 15. tundi.

1 Pühade P.	Wägga	nud omma pikka
2 Lingede P.	tuulsed	Leed kaima
Kohu rahhast, Matt. 22, 15.		
3 23 P. p. 3 a. J. P.		(S. 173.) ja olli
4 Ott	ja	dige üksi. Ühhel
5 Käsper	8, 36. e. l.	Ohtul sai tema
6 Paltser	fulmat	ühete Paika Lusi
7 Klaudius	Almat,	Linna liggi, sen-
8 Brits	lumme	na jäi temma
9 Teodora	saoga	Ose, sest et pääw
Tairi tühtrast. Matt. 9.		
10 24 P. p. 3 a. J. P. Mart. P.	wahhel	olli poja lainud,
11 Mart. Püsp.	9, 58. e. l.	ja wöttis ühhe
12 Arkadius	Sulla-	neist Riwwidest,
13 Predrik	ga	mis seal maas
14 Leopold	on	ollid, ja seadis
15 Atanasius	odata	se omma Pea
16 Alwäus		alla, ja heitis
Hirmsast ürrakaut. tühtrast, Matt. 24.		
17 25 P. p. 3 a. J. P.		senna maggama
		Ja ta näggi seal
		Unnes, et üks
		Reddel ehk kark
		sas seisis Ma
		peäl piisti, ja
		temma Ots pu-
		tus

18 Esra	→ Selget	tus Taewani, ja
19 Albet	C. 17. p. l.	Jummalal Inge-
20 Almos	ja	lid ollid seal
21 Mar. Ohw.	fulmat	Reddeli päel ü-
22 Cesilia	Almat,	lesminemas ja
23 Klement	tuulsed,	mahtatullemas.
Wiimsest Kohust, Matt. 25.		
24 26 P. p. 3 a. J. P.	Pä-	Ja Jummalisse
25 Kaddrina P.	wad.	olli ällewel seal
26 Konrad	o 30 e. l.	peäl nähha, ja
27 Isai	Kange	ütles Jakobbiel:
28 Rünter	fulm.	Minna ollen
29 Ewert		Jehowa, so Is-
30 Andrese P.		ja Abraami
		Jummal, ja
		Isaaki Jum-
		mal! Se Ma,
		mis peäl sa mag-
		gad,

9mal selle ku päwal touseb päike pole tundi
pärast kello 8. ning lähhab alla pole tundi pä-
rast kello 3. pääw on pikk 7. 5 agga 17. tundi.

DECEMBER Joulo Ku

Kristusse sisse: sditmis. Matt. 21.

1 **Krist. Tull. P. Matalla**

2 Arend Uddune

3 Parbo mahhel

4 Agaton sulla

5 Wolber 4 55. e. l.

6 Riggolas mahhel

7 Agata kilm

Lähhed enne wimisi Päwa, Luf. 21.

8 **Kr. Tull. P. pärast**

9 Zuhkum sedda

10 **Lühhean P. sel**

11 Elso 9, 53. e. l.

12 Ottilla get

13 Eutisia kilmat

14 Mikasius

Joannes Wangitornis, Matt. 11.

15 **Kr. Tull. P.**

16 Pidia Iimad.

17 Albina Tuul

gad, sedda tah

han ma sinnule

ja so Suggule

anda; ja sinno

Suggu peab sa

ma ni paljo, kui

Mulla Pörm, ja

ennast laiale

lautama Dyro

pole ja Homiko

pole, ja Pohja

pole, ja Loune

pole, ja sinno ja

so Seemne ehk

Suggu läbbi

peawad keik

Maailma Sug

guwdsfad dn

nistud sama.

§. 177. Men

da olli Jakob

nüüd jo se kol

mas, kellele

Jum

Sel Kuul on 31 Päwa.

18 Kristow

19 Pott

20 Abraam

21 **Toma P.**

Joannesse Lunnistusest, Joan. 1.

22 **Kr. Tull. P.**

23 Adam

24 Ewa

25 **Joulo**

26 **Teine P.**

27 **Romas P.**

28 **Säta P.**

Sest immele: pannemiseft, Luf. 2.

29 **P. p. Joulo**

30 Tawet

31 Silwester

.. Lummi

Co, 38. e. l.

saddo

ja

wimats

kange

kilm

löp

6, 49 p. l.

petab

sedda

Aasta.

✠ ✠ ✠ ✠

Jummal need

Tootusest Ka

naani Ma Pä

rimiseft kulu

tas, ja et nende

Suggust feige

Mahwa ehk Ma

ilma Onnisteg

gia piddi Ilma

le todama (6.

80.); essiti olli

se sündinud

Abraamile ni

mittokord (6.

106. 107.); siis

temma Poia

Isaakile (6.

154.), ja nüüd

fa

ionel selle ku päwal touseb päike werendel pär
rast kello 9. ja lähhab alla 3. werendel pärast kello
2. pääl on pitk 5. ja üks pool tundi, 8 agga 18. ja
üks pool tundi.

Keile, kes himmustawad Paede ladale tulla, antakse teada, et Paede linnas kolm korda aastas lata petakse: 1) 3 mal Künla fu päwal, ehk Päwa pärrast Künla päwa; 2) 25 mal Jani fu päwal, ehk päwa pärrast Jani päwa, ja 3) 21 sel Mihkli, fu päwal, ehk Maddisse päwal.

Weel antakse teada et Meäriku teisel, kolmandal ja neljandal päwal, Weiste, Ooste, ja keigesuggu Kaupa lata petakse Kirrimäe Moisas, Niggola, Rihelkoonas Läne, Maal.

Päwa- ja Ku- Warjutamisest.

Set aastal saab Päike üks kord warjutud kolmandal päwal Jani kuus.

Ja Ku ka üks kord 12 päwal Talwe Kuus. Mollemad warjutamised on nähtawad

ka Jakobbi. Jakob oli se wuime kelle Usko nenda kuusati, sest temmale andis Jummal 10 rohkest kappi, kes keik ühheks Rahwaks ollid armata (§ 127.), ja mitte ennam igga Pojast isse Rahwas, ful

fui enne sedda Abraami Poegadest Ismaeli Lapsed (§. 129), ja Isaaki Poegadest Esawi Lapsed, itka isse Rahwaks said ja armata iullid.

§. 178. Weel ütles Jummal Jakobbile seäl Unnenäus (§. 176.): Wata, minna ollen sinuoga, ja tahhan sind hoida keikis Paikus, kus sa lähhed, ja ei tahha sind mitte mahhajatta, waid keik tehha, mis ma sulle ollen rāfinud. Kul Jakob ommast Unnest ülesärkas, ütles temma: Oh! mis Kartuse wāart on se amma Paik, siin ei olle muud kui Jummalala Rodda, ja otse Taewa Wārraw! Ja ta wöttis se Kiwwi, mis ta Pea all maggades olli olnud, ja seadis se siina ühheks Märgiks ehk Sambaks püsti, et ta sedda Paika teine Puhk jälle wuiks tunda, ja panni se amma Paiga Nimmi Petel, se on ni paljo kui Jummalala Rodda.

§. 179.

§. 179. Ja Jakob toostas ühhe Toos-
tusie Jummalale, ja ütles: Kui Jum-
mal minnaga on, ja mind hoiab se Tee
peäl, kus ma läin, ja annab mulle Lei-
ba süa, ja Riided Selga päina, ja sa-
dab mind Rahhoga iälle taggasi tulles
omma Issa Maiasse, ja Jehowa mulle
Jummalaks jääb; siis peab se Kiwmi,
mis ma ollen pannud Sambaks, Jum-
mala Rojaks sama; ja keigest sest, mis
Jehowa mulle annab, tahhan ma tem-
male tõeste Kümnest anda!

§. 180. Se peäle läks Jakob iikka ed-
dasi, senni kui ta sai Harani- Lühina, ja
temma Emma Wend Laban mõttis ted-
da sure Rõmoga wastu, kui Jakob tea-
da andis, et ta temma Suagulane ja
Rebekka Poeg olleks, ja ütles Jakobbi-
le: Sinna olled tõeste minno ja ja
Lihha!

Lihha! Menda jäi Jakob essiti temma
jure üks terve Ku; siis ütles Laban:
Kas sinna sepärrast, et sa mo Suggu-
lane olled, peaksid mind iima- aego teni-
ma? nimmeta mulle üks, mis is Palk
peab ollema!

§. 181. Ja Labanil olli kaks Tüttart;
wannema Nimmi olli Lea ja norena
Nimmi Rael; ja Leal olid maddalad
Silmad, ehk pissut rummal Teggomood
agga Rael olli wägga ihusa Rõoga. Ja
Jakob armastas Raelit, ja ütles Laba-
nile: Ma tahhan sind seitse Aastad teni-
da so norema Tütre Raeli pärrast. La-
ban ütles: parrem on se, sinnule tedda
anda, kui ühhe teise Mehhele; ja agga
minno jure! Ja Jakob tenis Raeli pä-
rast seitse Aastad, ja need olid temma
Melest, kui üssikud Põwad, sest et ta
tedda wägga armastas.

S. 182. Kui se seätud Aeg täis sai,
ütles Jakob Labanile: Anna mo Maene
minnule kätte, sest minno Pärwad on
täis! Ja Laban koggus keik selle Liina
Mehhed kofko, ja teggi Jodud. Agga
kui Ohto sai, tehti se illekohtus Jakob-
bile, et Laban wöttis omma wannem
Tüttar Lea ja wiis tedda Pimmedas, nen-
da kui seäl Maal se Pruug olli, Jakobil
jures; ja temma heitis ennast ta kõrwa,
ja armas, et se Rael olles. Homiko
näggi Jakob, et se Lea olli. Temma
Meel ei woinud hea olla se peäle; ta üt-
les Labanile: miks sa mulle sedda olled
teinud? eks ma olle Raeli pärrast so ju-
res teninud, ja miks pärrast olled sa mind
petnud?

S. 183. Laban ütles: Se ei sünni nen-
da siin meie Paitus, et meie noremat
Tüttart

Tüttart enne kui wannemat Mehhele
panneme; pea temma Pulma-Mäddal
temmaga täis, küll siis anname sulle se
teise ka, selle Tenistusse peäle, mis sin-
na weel teist seitse Aastad minno jures
pead tenima. Jakob teggi nenda, ja
pidas temmaga se Pulma-Mäddal, ja
siis Laban andis temmale omma teine
Tüttar Rael ka Maeseks. Nenda sai
Jakob nüüd omma wasto Meelt ka
Lahhe Maese Mehheks (S. 175.), agga
se tuli temmale pärrast sedda Ristiks küll
mitmetwisi. Laban andis ka omma
Tüttri Leaile üks omma Ummarda jattest
Silpa Nimmi, ja omma Tüttri Rae-
lile üks teine, Pilla Nimmi, Ummar-
dajaks.

S. 184. Jakob tentis se peäle Labanil
jures weel teist seitse Aastad, ja armas-
tas Raelit paljo enam, kui Lea. Ag-
ga

ga Zummala Mele pärrast ei olnud se,
et nemmad Lea nenda wihtasid ja al-
waks piddasid, sepärrast andis Jehowa
temnale Siggidust, et ta Lapsi sai, agga
Rael jäi siggimatta. Lea sai nelki kord
jäärastikko Rāima peäle, ja tõi Jakob-
bile nelki Poega Ilmale, essimesse Nim-
mi pandi Ruben, teise Nimmi Simeon,
kolmande Nimmi Lexoi, ja neljandama
Nimmi Juda. Siis jäi Lea seisima
Lapsi samast.

S. 185. Kui Rael näggi, et ta Ja-
kobbile ühtedi Last Ilmale ei tomud, siis
ta hakkas omma Odde wägga kaetsema,
ja ütles Jakobbile: Sada mulle Lapsi,
agga kui mitte, siis surren minna ärra!
Siis Jakobbi Whha süttis põllema
Raeli peäle ja ütles: Olen minna Zum-
mala Wsemel, kes sulle Jhho Suggu
kelab? Rael ütles: Wõtta siis minno
Ummar-

Ummardaja Pilla, ja heida temma jure,
et minnule temmastgi Suggu tulles!
Ja ta andis temmale omma Ummardaja
Pilla Naeseks. Nenda se olli Jakobbil
jo kolmas Naene. Pilla sai Rāima
peäle, ja tõi Jakobbile Poja Ilmale, ja
Rael panni temma Nimmi Tan; ja
Pilla sai jälle Rāima peäle, ja tõi teise
Poja Ilmale, ja Rael panni temma
Nimmi Waxotali.

S. 186. Kui Lea näggi, et ta olli lõp-
pend Lapsi sada, ja et Raelil se Nou olli
Lorda lā nud, siis wõttis ta omma Um-
mardaja Silpa, ja andis tedda ka Ja-
kobbile Naeseks. Se wagga Jakob pid-
di sedda keik sallima, ja nüüd jo neljas
Naene wastowõtma, sest temma olli seäl
kui Wõõras ja üksi, agga Laban Per-
re Rahwast olli paljo, ja temma um-
mad Naesed tahtsid sedda. Lea Ummar-
daja

daja Silpa tõi Jakobbile ka Poja Ilmale, ja Lea panni temma Nimmi Rad; ja Silpa tõi weel teise Poja Ilmale, ja Lea panni temma Nimmi Ufer. Nenda ollid Jakobbil nüüd kahheksa Poega.

S. 187. Selle järrel sündis se, et Lea tõse jälle Jakobbit ennese jure kutsus, ja ta sai Raima peäle, ja tõi omma wien-dama Poja Ilmale, (S. 184.), ja panni temma Nimmi Isastar; ja Lea sai jälle Raima peäle, ja tõi omma tuen-dama Poja Ilmale, ja panni temma Nimmi Sebulon Nüüd olli Jakobbil kümme Poega kes keis ellastid. Pär-rast sai Lea ühhe Tütri, ja panni temma Nimmi Tani.

S. 188. Siis (ööldakse) mõtles Jummal ka Raeli peäle, ja mõttis temma Palwed kuulda, et ta Raima peäle sai, Sel.

Selga (S. 146.) ja tõi ühhe Poja Ilmale, ja ütles: Nüüd on Jummal n inno Teo-tust ärrawõtnud; Jehowa andko mulle teise Poja weel siina jure! Ja temma panni se Lapse Nimmi Josef. Se olli Jakobbi üksteistkümmes Poeg.

S. 189. Kui Rael sai Joseppit Ilmale tonud, ja Jakobbi Tenistusse Aastad täis ollid (S. 183.), siis ütles Jakob Labanile: Lasse mind nüüd lahri, et ma lähhen jälle omma Male, ja anna mulle mo Maedsed ja Lapsed, kelle pärrast ma sind ollen teninud. Laban ei tahtnud sedda hea Melega, sest ta teadis, mis Onne Jummal temmale olli annud, se wagga Jakobbi pärrast. Ta tunnistas sedda isse Jakobbile ja ütles: Ma ollen sedda wagga selgeste tunnud, et Jehowa mind on sinno pärrast õnnistanud; se pärrast nimmeta mulle omma Palka,

mis se peab ollema, siis tahhan ma sed-
da juule anda.

S. 190. Jakob ütles temmale: Sa
tead, kuidas ma sind olen teeninud, ja
kuidas so Egiptuste On minno Kõne all on
olnud, sest pissut olli se, mis sul enne
mind olli, agga se on nüüd wägga pal-
juks sikkunud, ja Jehowa on sind minno
Jalla. W. ewa läbbi õnnistanud; ja
nüüd, millal pean minna ka omma Per-
re Heaks middagi teggema?

S. 191. Laban küsis: Mis pean ma
siis sulle andma? Jakob wastas: Sin-
na ei pea mulle otse ühtegi andma, kui
sa agga sedda Asia mulle teed, mis ma
tänna sinno ette rāgin, siis tahhan ma
jälle so Puddo Egiptused sõta ja hoida.
Kui Laban sai küsinud, mis Assi se ol-
leks, ütles Jakob: Ma tahhan tänna-
pääm

pääm feik so Puddo. Egiptuste Kariad
lābbikāia, ja seält ārralahhutada feik
tāppilissed ja kirjud Lambad, ja feik
Suitsu-karwa so Lammaste seast; ja feik
Kirjud ja tāppilissed Kirsede seast, ja se
olgo minno Palk. Ja minno Digus
peab minno eest kōstma tullemal Ajal,
kui minno Palga pārrast so ette tullakse
rākima; sest feik, mis ei olle tāppilinne
egga Kirjo Kirsede seas, ja mis ei olle
Kirjo egga tāppilinne, egga Suitsu-kar-
wa Lamba-Tālede seas, se olgo minno
Kā kui warrastud Assi armata.

S. 192. Laban olli warssi walmis jälle
Kaupa teggema, ja ütles: Oljo se nen-
da so Sanna jārrele. Ja selsammal
Pāmal lahbutadi feik lāppilissed ja kir-
jud Sikkud, ja feik tāppilissed ja kirjud
Kirsed, ja feik, kus tal Walget kōlges
olli, ja nenda ka feik, mis tal Suitsu-
karwa olli Lammaste ja Tālede seas,

leed lahutadi ärra issepälnis, ja Laban
andis neid omma Poegade Kätte hoida,
agga Jakob jäi Labani teisi Puddo-
Eojussid holdma, nende kui ennegi. Ja
Laban seadis kolme Püwa Teekälmisse
Kuum ennese ja Jakobbi Karjade wah-
hele, et need kirjud ja lappilissed ennam
teiste sekka ei piddand sama, ja lotis, et
seddawisi Jakobbi Palk ehk Ossa monne
Alasta pärrast pissut kül piddi ollema.

S. 193. Agga Jummal tahtis Jakob-
bit õnnistada, ja temmale Head tehha;
sepärrast sündis se, Jummalala Heldusse,
ja Jakobbi targa Noupiddamisse läbbi,
et monne Alasta pärrast Jakobbi liggi-
malt surem ja parrem Karri igga Sug-
gu Puddo-Eojussesi olli, kui Labanil.
Jakob wöttis tored Reppid Keigesuggusest
Puust, ja koris nende külge walged Wi-
rud ja Krüpsud, ja ni mittoford, kui
Labani

Labani Puddo-Eojussed Kammus ollid
ja piddid tinekse sama, siis panni Jakob
need kirjud Reppid Wee-Kennide ja
Künnade sisse nende ette, kuhho nem-
mad piddid tullemä joma; se läbbi sün-
dis se, kui nemmad seal said joostud, et
nemmad selged nisuggused Talled teggid,
mis lappilissed ja täppilissed ja kirjud ol-
lid. Agga kui Puddo-Eojussed ollid wäe-
timad, siis ei pannud Jakob õnnimad
Reppid mitte süna Jooskmissse Aeges.
Se läbbi said need kangemad ja warra-
sed Talled ikka Jakobbile, agga need
wäetimaid ja Abbarikkud Labanile.

S. 194. Jakobbi Karri ja Warrandus
Kossus nüüd üpris wägga. Kül sai tem-
male paljo neid Puddo-Eojussid, kül
ollid temmal ka paljo Sullasid ja ümmar-
dajaid, ja Kammelid, ja Eeslid; nenda
et Labani teised Lapsed hakkasid ütlema:

Jakob on feik ärrawötnud, mis meie
Jessa pärralt on, ja meie Jessa Pärran-
dusfest on ta feik sedda Rikkust ennesele
sanud. Jakob tundis ka pea Labani
Silmist ehk Näust, et ta Südda ei ol-
nud ennam nenda temma wasto, kui enne
sedda. Ta mõtles sepärrast se peäle,
kuida ta hea Wisiga seält woiks ärrasa-
da, enne kui Laban ehk ta Pojad, tem-
male Kurja weel peälegi teeksid.

S. 195. Jummal näitas ennast Jakob-
bile siis Unnes, kui ta öiete Murres oli,
ja täis kaskkummend Aastad jo Labanit
oli teninud. Jummal ütles temmale:
Minne jälle taggasi omma Wannematte
Male, ja omma Suagulaste Seltsi ju-
re, ja minna tahhan sinno Rättetasuja
olla, sest ma ollen feik näinud, mis La-
ban sinnule on teinud. Minna ollen se
Peteli Jummal, kes ennast sulle seäl
näitas

näitas (S. 178.), kus sinna se Riwwi-
Samba seädsid, ja minnale Tootussi
tootasid. Minne nüüd siit Maalt ärra, ja
minne taggasi omma Sündimisse-Male!

S. 196. Jakob mõttis Jummalas Käs-
ko Römoga kuulda; ta satis Sannu-
med Kaelile ja Leale, ja käs kis neid en-
nese Kõnnele tulla taggeda Wälja peäle
temma Puddo-Pojuste jure. Seäl ta
rakis feik nende ette, ja ütles: Ma nään
et teie Jessa Silmad ei olle minno wasto
nenda kui elle ja enne sedda, et ma kül
keige omma Rammo ja Jouga tedda ol-
len teninud, nenda kui teie teate; agga
teie Jessa on mind narrida püüdnud ni
mitmet wisi, ja minno Palka kül küm-
mekord teistwisi seädnud; siis ki Jummal
ei olle temmale Melewalda annud min-
nule Kurja tehha, egga mo Palka linni-
piddada; waid kui ta ütles: need täp-

pilissed Talled peawad sinnul Palsaks
ollema, siis teggid nemmad keif täppi-
lissed, ja kui ta ütles: need lappilissed;
siis teggid nemmad keif lappilissed Talled.

S. 197. Ta rakis nelle ka üles, mis
Räsko ta Jummalalt olli sanud, seält
ärramiina keige omma Warrandusfega
(S. 195.) Temma Raesed heitsid temma-
ga warsti ühte Nousse, ja ütlesid: eks
meie olle kui wõõrad Innimesed ommast
Jesast arwatud? ta on meid otse ärramü-
nud, ja ifka meie Omma ärrasõnud —;
keif mis Jummal sinnule on ütelnud,
sedda te!

S. 198. Jakobbil juhtus se Onneks,
et Eaban olli kaunist kaugele Koddunt
ärralainud, omma Lambaid nütma.
Jakob wõttis siis Rätte, ja panni om-
mad Lapsed ja ommad Raesed Kammelide
ja

ja satis keif ommad Esjussed, sured ja
pissokessed, mis ta ennesele olli joudnud
sada Mesopotamia Maal, seält ärra,
ja keif omma Warrandust, mis ta en-
nesele olli kofkopannud, et ta pididi min-
nema omma Jäsa Jsaaki jure jälle Ka-
naani-Male (S. 173.). Ja et Rael olli
Jakobbilt õppinud, Jehowat, sedda el-
lawat Jummalat auustama, siis wõt-
tis temma sallaja need Terawi - Kujud
ärra, mis temma Jäsa Eaban prufis
kui Jummalaid auustada (S. 80.).

S. 199. Nenda Jakob põggenes, ja
keif, mis temmal olli, ja läks ülle
Wratti-Jõe (S. 139.), ja sai Rahhoga
tulla senni kui jubba Kanaani-Ma Ra-
jale, Kileadi Ma jure; seal sai Eaban
neid tagga. Se olli temmale teada an-
tud kolmandel Päwal pärrast nende är-
ratullemist, et Jakob olli põggenend.
X 7 Warsti

Warsi wöttis ta ommad Wennad enne-
se kosa, ja ajas Jakobbit taaga, ja sai
tedda nüüd Kätte Rileadi Mäggede ju-
res. Seält ei olleks Laban tedda kül
mitte Heaga lastnud emale minna, kui
Jummal ei olleks Unnes Labanile ennast
näitnud, ja ütelnud et ta pidd ennast hoid-
ma, et ta mitte Jakobbiga Rüdo ei saaks.

S. 200. Jakob olli ommad Telgid ül-
leslõnud ühhe Mäe peäle, kui Laban
tedda Kätte sai; ja Laban omma Wen-
dadega lõi omma Telgi ülles temma was-
to ühhe teise Mäe peäle. Seäl toustis
nüüd kange Waid Leminne nende seas;
Laban ütles Jakobbile: Miks olled sa
sedda teinud, et sa olled mo Südrame
ärarawarrastanud, ja mo Tüttrid ärra-
winud, nenda kui olleksid nemmad Mo-
ga läbbi Wangi sanud? Mikspärrast
olled sa sallaja ärrapõggenend, ja warg-
sel

fel Wisil minnust ärralainud, ja ei olle
sedda mulle teada annud, et ma sind ol-
leksin ärrasaatnud Rõmoga ja Paulude-
ga —, ja sa ei olle mind mitte lastnud
minno Lastele Jummalaga jätta —?
Kül olleks Melewald minno Käes teile
Kurja tehha, agga tei Issa Jummal ou-
eile minnoga rāfinud, ja sedda keelnud.

S. 201. Wimaiks nimmetas Laban
weel sedda: Kui sa nüüd ommeti piddid
ärraminne, et sinnul ni suur Himmo
olli omma Issa Maja järrel, mikspär-
rast olled sa minno Jummalad warras-
tanud (need ollid need Terawi-Rujud
(S. 198.)? Jakob wastas se peäle: Sal-
laja ollen ma sepärrast ärralainud, et ma
kartsin ja mõtlesin, et sa ehk wahhest
ommad Tüttrid minno Käest piddid ärra-
rarisuma. Agga kelle jurest sa ommad
Jummalad leiad, se ärgo jāgo mitte

Elusse! Mi julge olli Jakob se peäle, et temma Teada ühtegi warrastud Usja ta jures ei piddand ollema (§. 191.), sest et ta sedda tõssist ja õiget Jummalat kartis kes Waraust ja üllekohtust Usja ei woi sallida. Agga Jakob ei teadnud mitte, et Rael need Kujud olli warrastand.

§. 202. Laban otsis siis läbbi Jakob-
bi Telgi ja Lea Telgi, ja nende kahhe
Ümmardaja Silpa ja Pilla Telgi (§. 183.), ja ei leidnud omma Jummalad
mitte. Wimaiks tuli temma ka Raeli
Telgi: agga Rael olli need Terawi-Ku-
jud ärrawõtnud ja omma Rammel Sad-
dula alla pannud, ja istus nende peäl.
Laban otsis ja katsus omma Rättega keif
se Telgi läbbi, ja ei leidnud neid mitte;
sest Rael jät istuma, ja ütles omma
Issale: Urgo sago so Meel mitte pah-
haks, et ma sinno ees ei woi üllestonsta,
sest

sest et ma õige terwe ei olle. Nenda La-
ban otsis ilma-aego, ja ei leidnud mitte
omma Terawi-Kujud, mis ta omma
Jummalatteks nimmetas (§. 201.).

§. 203. Siis Jakobbi Wiha süttis
põllema, ja ta hakkas kowwastre waid-
lema Labaniga ja ütles: Mis on mo
Ülleastminne, ja mis on mo Pat, et sa
mind ni kurjaste olled takkaajanud? Sa
olled nüüd keif mo Issiad ja Riistad
Rättega läbb katsumud; mis olled ja leid-
nud teigest omma Maja Riistadest?
Panne se wälja seie meie Wandade ette,
et nemmad wele mollematte wahhel Di-
gust moistwad! Need katsumend
Nastad ollen ma sinno jures olud; so
Lambad ja Riistad ei olle minno Kae all
ärralonud, ja ühtegi Tükki so Karjast
pole ma mitte sõnud: mis Wersaliotest
olli murtud, sedda ei olle ma mitte so

Kätte tonud, waid minna piddin sedda
maksma: ja minno Käest küssisid sa
sedda mis Pāwa. Ujal, ja mis Ose āra-
warrastadi.

§. 204. Menda lāis mo Kāssi sinno
jures! Pāwa-Ujal tahtis Pallaw, ja
Ose Kūlm mind ārrarōtta, ja nro Unni
lāis mo Silmist āra. Ma ollen sedda-
wisi kaks kümmeend Aastad olnud so Ma-
jas; nelliteistkümmeend Aastad ollen ma
sind teninud so kahhe Tūttri pārrast, ja
kuus Aastad omma Puddo-Eojuste pā-
rast, ja minno Palka olled sa kūl kum-
mekord teistwisi seādnud. Kui ei olleks
minno Issa Jummal mitte mo jures ol-
nud, kūl sa olleksid nüüd mind tühjalt
ārrasaatnud; agga Jummal on mo
Hādda ja mo Kätte. Waewa nāinud, ja
sind sepārrast eile nominud (§. 200.).

§. 205.

§. 205. Eaban tahtis kūl weel palio
wasto rāfida, agga ta nāggi, et ta ei
woind eddasi sada, sepārrast ütles ta
Jakobbile: Tulle, teme ühte Seādust,
minna ja sinna, ja se olgo Tunnistus-
seks minno ja sinno wahhel! Jakob seā-
dis siis jälle üks suur Kiwmi pūsti ülles
Sambaks (§. 178.), ja ütles Eabani
Wendadele: Noppige Kiwma kōkko! ja
nemmad kandsid Kiwma ühtekōkko, ja
teggid ühhe Kiwmi-Kangru, ja sõimad
seäl se Kiwmi-Kangro peäl õige Sōbra
Wisi.

§. 206. Ja Eaban panni se Paiga
Mimmi Miispa, ie on, üks Watanis-
se-ehi Wahtiuis-e Paik; sest ta ütles:
Kūl Jehowa wahhib minno ja sinno
wahhel, kui meie teine teise jurest āra
olleme, kui sa mo Tūttrid waemad, ja
kui sa Maesi wōtiad minno Tūttrarde
fōrma!

förwa! Ükski Innimenne ei olle meie ju-
res, agga wata, Jummal on Tunnis-
tus. Mees minno ja sinno wahhel! Ja
siin on se Kiwui-Rangur ja se Sammas
need olgo Tunnistusseks, et minna ei
tahha selle ülle sinno jure tulla, ja et sin-
na ei tahha ülle se Kiwui-Rangru ja
ülle se Samba minno jure tulla, Kurja
teggema. Abraami Jummal, ja temma
Wenna Maori Jummal (S. 139.), mõist-
ko Nigust meie wahhele! Jakob tootas
sedda keik Rõmoga, ja wandus selle tõs-
sise Jummalaga jures, kedda temma Issa
Issaak kartis, ja ohwerdas Ohwrid seäl
Mäe peäl se Taewa ja Ma-Jummalale.

S. 207. Teisel Homikul tousis Baban
warra üles, ja jättis Jummalaga om-
ma Tütardele ja nende Poegadele, ja
õnnistas neid, ja läks omma Wenda-
dega taggasi omma Rojo. Ja Jakob
haf-

hakkas ka jälle eddasi minnema omma
Teed, ja Jummalaga Inglid uaitasid en-
nast temmale kui üks suur Soawäe-
Hulk, et temma Üst ja Lotus Jummalaga
peäle mõiks sada kinnitud: sest temma
olli Babanist nüüd küll peäsnud, agga
teine Kartus olli temmal weel ees omma
Wenna Esawi pärrast, kes täis Wihha
olli järrele jänud, kui Jakob omma
Wannematte jurest olli ärraläinud (S.
172.).

S. 208. Jakob läkkitas sepärrast Räs-
susid ennese eli selle omma Wenna Esa-
wi jure, kes ennast Seiri-Male olli as-
sutand ellama, mis Kanaani-Maast ka
Loune pool Otsas olli, Wilisti-Rahwa
Ma kormas (S. 154.). Meedsammad
Rässud ehk wäljaläkkitud Mehhed pid-
did siis wägga allandikkult Esawiga rääki-
ma, ja tedda Jakobbi Issandaks nim-
metama

metama, ja Jakobbit temma Sullaseks;
ja piddid tammale teada wima, et Ja-
kob siitsadih kui Woðras Labani jures
ellanud ja tännini senna wiwinud, agga
nüüd taggasi tullemas ollefs, ja paljo
Härgi ja Eeslid, ja Puddo-Pojussid,
ka Sullasid ja Ummardajaid temmaga;
ja ta lassefs omma Issandalt Esawilt
sedda palluda, et ta Armo woifs ta
Melest leida.

§. 209. Meed Rässud Pälsid seäl, ja
tullid jälle taggasi Jakobbi jure ja ütles:
sid: Meie saime so Wenna Esawi jure,
ja te nima tulles so wasto ja nelli adda
Meest temmaga. Mi wäggewaks ja
rikkaks olli Esaw sanud se Uha sees, kui
Jakob ärra olli olnud. Kui Jakob sedda
kuus, siis kartis ta wägga ja temmal
oll: kirtsas Kä. Ta jaggas keif omma
Nahwas, ja ommad Puddo-Pojussid,
ja

ja ommad Weiksed ja Kammelid kahhe
Jänsse, ja satis iggaüht Jäggo isse
Teed minnema, ja ütles: Kui Esaw
tulles se ühhe Hulga peäle, ja lööb sedda
mahha, siis woib ommeti se teine Hult,
ehk Jäggo, mis üllejääb, ärrapeasda.

§. 210. Agga se Keigeparras Nou olli
se, et Jakob ennast Palwega allandas
Jummala ette, kes temma Kaitsja ikka
olli olnud, ja omma Taewa Sõda-Wäe
Hulga läbbi (§. 207.) weel keif Kurja
temmast wois ärrakeelda. Ta lugges
nenda: Oh Jehowa! — minna ei olle
middagi armata keifide Heateggemiste
wasto, ja keige se Truusse wasto, mis
sa minnule omma Sullasele olled teinud!
sest omma palja Keppiga ollen ma ülle
Jordani. Jõe läinud senna-miñnes; ja
nüüd (taggasi-tulles) ollen ma kahheks
sureks Hulgaks sanud. Oh! peasta
mind

mind nüüd ärra mo Wenna Räest,
Esaui Räest, sest minna lardan tedda,
et ta tulles ja mind mahhalööb, ja Em-
mad Lastega hopis!

§. 211. Ja selsammal Ösel wöttis ta
kelgest sest, mis ta Rätte sai, monni
Tuf Pojust, omma Wenna Esawile An-
di ja Melehead läkkitada. Mis suur Po-
juste Warrandus Jakobbi on olnud,
Eabani jurest ärratules, woib iggaüks
sest armata, et se paljas And agga, mis
ta Esawile läkkitas, olli kaksfadda Rit-
se, ja kaksfummend Sikko; kaksfadda
Emma - Lammast ja kaksfummend Jä-
ra; kolmfummend immetajad Kammelid
ja nende Warsad; nellifummend Pehma
ja kümme Warsi; kaksfummend Emma-
Eeslid ja kümme Eesli - Warsa. Need
andis ta omma Sullaste Rätte, igga
Suggu Kärr: iskopälnis, ja ütles, nelle:
Min.

Minge minno eli, ja jätke Maad igga
Karija wahhele.

§. 212. Ja ta kaskis sedda essimest,
ja ütles: Kui mo Wend Esaw so wasto
tulles, ja sinnult küssib, kelle pärralt sa
olled, ja kus sa lähhed, ja kelle pärralt
need on, mis sinno ees? Siis ütles: Se
on so Sullase Jakobbi And, mis mo
Jesanda Esawile läkkitakse; ja sinno
Sullane Jakob on isse ka meie tagga
tullemas. Nenda kaskis temma ka sed-
da teist, ja sedda kolmat, ja kelle neid,
kes nende Kariade pärrel käisid, ja üt-
les: Sedda möda peate teie räkima Esa-
wile, kui teie temma jure sata. Ta
mötles seäl jures sedda, ja ütles: Ma
tahhan kaksuda tedda ärraläppitada nen-
de Andidega, mis mo eli käiwad, ja
pärrast sedda tahhan ma ta Siimad näh-
ha sada, ehk ta siis wahhest minnust
Luggu peab.

§. 213. Nenda se And läks temma eli,
igga Suggu Lojussid issepäinis; ja se
peäle mõrris temma meel selsammal Döl
omma kaks Naest ja omma kaks üm-
mardajad (§. 183.), ja omma üksteist
kummend Poega (§. 188.), ja satis neid
ülle Jabboki-Jõe ühhest maddalast Koh-
hast läbbi; ja keik, mis temmal olli,
satis ta seält ülle, ja jäl üksi meel jär-
rele. Seäl näitas Jummal ennast tem-
male immelikkul Wisil ja Innimesse
Maul, 1 Mos. 32, 25. 26; ja Jakob olli
ni kindel ja julge Uskus, et ta ütles;
Ei ma lasse sind mitte ärra, kui sa mind
ei õnnista! Ja Jummal õnnistas tedda
seäl, ja ütles: So Nimmi ei pea mitte
ennam Jakobiks hüutama, waid Is-
rael peab so Nimmi ollema. Sesamma
läbbi nimmetati temma Sugguwõssa
pärast sedda Israeli-Rahwas, ehk
ka Israeli Lapsed. Ja sesamma Nimmi
Israel

Israel ei tulle mitte ärraseggada Ismae-
li Nimmega, kes Abraami Poeg Ha-
garist olli (§. III.).

§. 214. Ja Jakob pani selle Paiga
Nimmi Pnuel, se tulleks meie Keeli döl-
da Jummalale Palle, s-st et Jakob üt-
les: Ma ollen Jummalat Pallest Pal-
lesse näinud, ja minno Hing on peäste-
tud. Ja Pääw tousis, kui Jakob
Pnuelist ärra ehk möda läks, ja sest
Ajast lonkas ta omma teist Pusa.

§. 215. Müüd tuli ka Esaw ta was-
to, ja need nellisadda Meest temmaga,
(§. 209.). Kui Jakob neid näggi, seä-
dis temma omma Naestele igga Emma
järe ta ommad Lapsed; ta pani ette
Otša need ümmardajad Pilla ja Silpa
omma Lastega (§. 185. 186.); nende
tahha seadis ta Lea ja temma Lapsed
(§. 184.)

(S. 184. 187.), ja teigewilma's Rael ja temma ainus Poeg Josef (S. 188.). Temma isse läks nende eli, ja täis Kartust kummardas temma seitse kord Mani, senni kui ta sai omma Wenna jure. Agga Jummal olli Esawi Süddant jo pöör nud, ja teik Wihha seält kustutand: Esaw jooksis ta wasto, kui ta omma Wenda näggi, ja hakkas ja heitis temma ümber Kaela, ja nemmad nutsid Rõmo pärrast mollemad!

S. 216. Kui Esaw need Raesed ja Lapsed näggi, küsis temma; Kes on need, kes so jures ehk kargas on; Jakob ütles: Need on need Lapsed, mis Jummal so Sullseale Armust on annud. Ja Jakob laskis neid liggi tulla, essiti need ümmardajad ja nende Lapsed, siis Lea ja temma Lapsed, ja pärrast Rael ja Josef: teik need piddid Korra pärrast liggi tulle

tullema, ja Esawit kummardama, ja temma wõttis nende Terwissed wasto.

S. 217. Siis küsis Esaw: Mis sa tahhad teige nende Karjadega, mis minno wasto on tulnud? Jakob ütles: Et ma Armo leiafsin omma Issanda Meles! Esaw wastas: Minnul on neid külmõ Wend! Pea agga sedda ennesele, mis sul on! Agga Jakob kais wägga temma peäle, ja pallus, et ta sedda Andi temma Käest piddi wastowõtma, se pärrast, et Esawil ni hea Meel temmast olnud; ja ütles: Wõtta nüüd minno Onnistus wasto, mis sulle on todud, sest et Jummal mulle sedda. Armust on annud, ja et minnul sest külmõ on! Siis wõttis Esaw sedda wasto.

S. 218. Esaw pallus ennast se peäle temma Seltsi, ja tahtis omma Rahwaga

ga ta ees kōja; agga Jakob ei tahtnud
 tedda mitte kauaks uskuda, ja pallus
 sepärrast wägga wasto, ja ütles: Mo
 Issand teab, et need lapsed on wäeti-
 mad, ja et mul immetajad lehmad ja
 Puddo-Lojuksed Kaela peäl on; kui neid
 üks ainus Pääw lialt aetakse, siis woib
 keif se Karri ärrasurra. Mo Issand
 mingo agga omma Sullase eli; ja min-
 na tahhan omma Joudo möda tas'a
 järrele ajada, nenda kui Karri jouab
 kōia, ja need wäelimad lapsed ka, senni
 kui ma tullen omma Issanda jure Sei-
 ri-Male. Esaw ütles: Ma tahhan siis
 sinno jure jätta monned sest Rahwas,
 mis minno kāsas on; agga Jakob üt-
 es: Mis tarmis sedda, kui ma agga Armo-
 leian mo Issanda Melest!

S. 219. Esaw pōras siis selsammal
 Pääwal omma Teed taggasi jälle, senni
 kui

kui ta sai Seiri-Male, mis pärrast sed-
 da Edomi-Ma nimmetadi, ja temma
 Sugguwōssa hūti Edomi-Rahwas, se-
 pärrast et Esawit ennast olli haffatud
 Edomiks nimmetama, siis kui ta küsis
 Jakobilt rūpada sest punnasest, sest
 punnasest —, kui ta omma essimesse-
 Sündimisfe-Dagust temmale mīnis (S.
 153.) ja unnane on Ebrea-Reeli Edomi.

S. 220. Jakob ei tõttand kōgonist
 Esami järrele, ja ei sanud ehk ke gel om-
 ma Ello-Mjal mitte Seiri-Male; ta
 läks Pnuelist (S. 214.) nattoke Maad
 agga eddasi essimest Puhko, seäl leidis
 ta head Karja-Maad, ja ehitas enne-
 sele Hone senna, ja omma Weistele
 teggi ta Majad, ja panui jelle Paiga
 Nimmi Sükkot. Kui ta seäl Eäk Aega
 sai ellanud, siis tull temma ille Jorda-
 ni-Jõe (S. 210.) keske Kanaani-Ma
 sisse

sisse jälle, mis temma Sündimis-
Maaks olli armata. Rahhoga ja hea
Terwislega aitas Jummal tedda sen-
na taggasi, nenda kui ta temmale olli
tootand, siis kui ta Põggenemas olli
omma Wenna Esawi eest
(S. 178.).

